

О.В.Петрунько

Успадкований і набутий досвід інтолерантності

У статті порушується питання про глибинний, успадкований, тобто попри волю індивіда накинтий йому в спадок та прижиттєво набутий ним в умовах соціального існування досвід сприймання будь-якої «іншості» (тобто всього того, що є відмінним від нього самого), ставлення до неї, взаємодії з нею. Аналізується, в якому разі «іншість» сприймається «з позиції навчання», тобто відкритості і довіри, цікавості до факту її існування і до неї самої, усвідомлення її унікальності і цінності (власне, з позиції толерантності), а коли вона сприймається «з позиції захисту», тобто апріорного і незалежного від можливих чеснот «іншості» її активного заперечення чи мовчазного ігнорування, відсторонення, уникання, недовіри, сприйняття як «не свого», «чужого» і вже тому – як джерела небезпеки (власне, з позиції інтолерантності).

Ключові слова: «іншість», спосіб сприймання «іншості», позиція навчання, позиція захисту, імпліцитні моделі світу, базова довіра/недовіра до світу, філософія толерантності, особистісна толерантність, соціальна толерантність, толерантна поведінка, інтолерантність.

О.В.Петрунько

Унаследованный и приобретенный опыт интолерантности

В статье рассматривается вопрос о глубинном, унаследованном, т.е. помимо воли индивида переданный ему в наследство и приобретенный ним в условиях социального существования опыт восприятия любой «инаковости» (то есть всего того, что отличается от него самого), отношения к ней, взаимодействия с ней. Анализируется, когда «инаковость» воспринимается «с позиции обучения», т.е. открытости и доверия, интереса к факту ее

существования и к ней самой, осознания ее уникальности и ценности (позиция толерантности), а когда она воспринимается «с позиции защиты», т.е. априорного и независимого от возможных достоинств «инаковости» ее активного отрицания или молчаливого игнорирования, отстранения, избегания, недоверия, восприятия как «не своего», «чужого» и уже потому – как источника опасности (позиция интолерантности).

Ключевые слова: «инаковость», способ восприятия «инаковости», позиция обучения, позиция защиты, имплицитные модели мира, базовое доверие/недоверие к миру, философия толерантности, личностная толерантность, социальная толерантность, толерантное поведение, интолерантность.

O. Petrunko

Inherited and gained experience of intolerance

The article deals with the person's deep, inherited and acquired in the conditions of social existence a perceptual experience of "otherness" (that is all that differs from the person), attitude towards it, and interaction with it. It analyzes when the "otherness" is considered from the "position of training", i.e. openness and trust, interest to the fact of its existence and to itself, understanding its uniqueness and value (tolerance's attitude). And also when it is perceived "from a position of defense", that is, a priori and independent of possible merits of the "otherness" of its active negation or tacit neglect, exclusion, avoidance, mistrust, perception of a person "not as one of their owns", as a "stranger" and that is why – as a source of danger (intolerance attitude).

Keywords: "otherness" , way of perceiving the "otherness", position of training (tolerance), position of defense (intolerance), implicit model of the world, basic trust / mistrust to the world, philosophy of tolerance, personal tolerance, social tolerance, tolerant behavior.